

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési listák, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre K 12—
Fél évre 6—
Negyed évre 3—
Egyes szám ára 80 fillér.

Hirdetési árat különösen számíttatunk.

NYILATKOZÁSOK ÁRA 50 FILLÉR.

<p>Feloldó szerkesztő: ZRINYI KÁROLY.</p>	<p>Főmunkatöltő: MARGITAI JÓZSEF.</p>	<p>Kiadó és lapkiadó: STRAUSZ SÁNDOR.</p>
--	--	--

Kezd derengeni.

Az élet épület, melynek érdes gondtéglait a kíváncsiság vakolata tartja össze. Az élet épület, melynek görögnyövek a lépcsői, mégis mindenki igyekszik rajtuk feljebb jutni. Az egyik gondosan vigyázva minden lépésére, a másik futva, lihegve, akadályokra nem hederítve rohan felfelé, s ha egyik vagy másik elbukik, ha csak lehel, fellépáskodik és csakhamar újra megkezdi csuszó-mászó vagy rohanó útját. S mert a feljebbjutás igyekezete közös tulajdona az embereknek, mindenki egész erejét, egész leheltségét az elébe gördülő akadályok elhárítására fordítja. Igyekszik elgázolni, ami útját állja. Akik feltartóztatni akarják, azokat felfuráng vagy erőszak, sokszor mindakettő alkalmazásával eltávolítja útjából. Így béke idején sem egyéb az élet háborunál, mely sohasem ér véget, amíg az életet gondok, kíváncsiságok és a magasbátörés ösztöne uralják.

De ha az élet nem is egyéb háborunál, mégis a világ békeségben lehetne, sőt valóságos paradicsom volna, ha annyi embernek, minden embernek nem volna igaza. Ha kelten hajba kapnak, akkor a legritkább eset, hogy mindakettő nem volna meggyőződve az igazáról, vagy legalább arra ne hivatkoznék. Ami áll az emberekre, az legtöbbször áll a nemzetekre nézve is, csak azzal a különbséggel, hogy a nemzetek hatalmuk tudatában az igazság materiális kellekeinek lenézésével kíméletlenebbül, brutálisabban követik hódító céljaikat; legfeljebb, hogy tessék-lássék érvekkel kísérlik meg igazságtalanságukat leplezni. Semmi kényszerítő oka nem volt sem Nagy Sándornak, sem Napoleonnak, hogy nemzeteket világhura-

lomra juttassák. Csak a hiúság beleges ambíciója serkentette őket, aminek hasznát nemzeteik élvezték.

Azért mégis bátran el lehet mondani, hogy eddig nem volt háború, melyben a hadviselő felek igazakra ne hivatkoztak volna. A mostani világháború sem képez ebben kivételt. De amint ez a háború hadakozási módjában és méreteiben elüt elődeitől, úgy a háború okok és célok indokolásában sem hasonlítható össze semmilyen eddigi háborúval. Véleménykülömbösek, az igazságnak a háború felek által érdekeiknek leginkább megfelelő egyoldalú értelmezése, nyílt hódítási szándék vagy védelmezési kényszer, ezek voltak eddig a háború rendes indító okai. Most is az egyik háborús fél védekezésére kényszerült. Mi jól tudjuk, hogy igazunk van, mert kétségtelemül jogunk van az életre és ha élni akarunk, nem szabad túrnunk, hogy eltiporjanak. De ne vitákozunk igazunkról. Haszn az ellenfél is azt állítja, hogy igaza van. A régi szablon. Ami azonban új, ami még eddig sohasem fordult elő, az az az állítás, hogy az ellenfél nemcsak az igazságot folytatja a háborúban, hanem ideális célokért: az egész emberiség üdvéért, amelyet mi veszélyeztetünk.

Az antant ideális céljainak lényegét nem is rejti véka alá, nemes öszinteséggel közölte céljait jóbarátjával, Wilsonnal: lönkre kell tenni Középeurópát; fel kell osztani a világot az antant nemzetei között; mert ezeknek az önzetlen, humanus céloknak az elérése nélkül a világ nem lehet boldog. Nagy Sándor és Napoleon példáját akarják utánozni. Ezek a nagy hadvezérek hatalmuk tudatában követték hódítási politikát.

Éltenségeink azonban ennek a politikának, nem hatalmuk tudatában, hanem csak annak hitében a követői. Nekünk nem volt más válasszánk, mint őket ebből a hitükből hatásukban félremegyarázhatlan tettekkel a való tényállás tudatára kényszeríteni.

A buvárháború volt erre a legalkalmasabb. Hatalmi önkénykedés ellen hatalmi megleckezés. Kiehezletési szándék ellen kiehezletés. Nemtelen fegyverek erőszaka ellen biztonságunknak hősie és hathatós megvédése. A humanizmus álarca alatt a világnak erőszakos boldogítása ellen hatalmunk érvényesítése annak az egyedül jogos és mindenek felett magasztos elvnek az érdekében, hogy mindenki bántatlanul, zavartalanul élhessen hivatásának, — hogy szabad legyen az útja a tehetségnek és a tudásnak.

S lám, amit semmi élelemjű érveléssel, semmi békekészséggel nem lehetett elérni, azt a buvárnaszádok torpedói meggyőzően megmagyarázzák. Egyszerű, de dörgő szavakat kezdik megérteni. Bonar Law, az angol kincstári kancellár beszédét mond, amelyben — óh, világ csodája! — már nincs szó hódításokról; még csak »reparációról«, elégtételadásról, megtorlásról, hadisarcról sem. Sőt! Csak azt akarja a jámbor angol, aminél többet mi sem akartunk soha — tarlóa békét.

Most már a jelek nem csalhatnak — hála a torpedóúvegek hatalmas szavának, nemcsak a győnyörködhetheti fogunk a békehajnal szinompás pirkadásában.

Szeretettel dományokat kér a Hadsegélyező Hivatal!

Átvételi különítménye, IV. Vácst. utca 38 sz.

A „marsch“.

Írta: Kelemen Ferenc.

Kora őszi reggelen sűrű ködfátyolba takarva pihen a város. Az álmos utcai lámpák bizonytalan fénye erőtlentül rezeg a néma, zártablakú házak előtt. A park fái csendesen bóbiskolnak a piac közepén. Csak itt-ott hull le egy-egy korán elszárgult levél a ránkézdő ködcsappék terhe alatt... A távolból szomorú magyar nóták misztikusan hangzó akkordjai terjednek szűzjék. Tisztek mulatnak. Tőlük száll az ének... Két óra múlva elmennek a marschsal...

A háromszázéves ősdi kaszárnya, mely előtt önértékes, foszes lépésekben jár-kel a feltöltött-szürnyő Post, most egyszerre megmozdult. Lámpások gyúlnak ki az ablakokban, a hangok és léptek egy nagy kaosza hallható. Felébredt a marsch. Nagy Szűzmáriás lobogó leng a főkapu felett s pánthikás sapkák mozognak az ablakok előtt. Itt-ott fájdalmas, a sírásra emlékeztető nótázás hallik. Elindulásra készülnek a bakák. Kissé összeszorult a szívük, ha erre gondolnak. De aztán gyorsan elkapja őket az a tömegézés, mely sűrű lelkéből is vlg hangulatokat présel ki. Danolnak. Most megérkezik a zene s ez a csüggődőbe is biztató, melog katonásérzéseket üt...

A kaszárnya előtt szép, rendezett sorokban feláll a marsch. A szívekben mélyesges fájdalom, de az arcokon erőltetett közöny. A kebleken színes virágok, szerető hltvesek, szerelmes leánykák édes ajándékai, melyek a benső vihartól lihegő kebleken néha-néha úgy megrezzennek, mintha valami szomorú őszi szél szaladt volna végig rajtuk.

A katonák mellett, mintha a földből nőttek volna ki, gyülekeznek a hozzátartozó polgárok s lassanként az egész nagy tér megtelik fázó, didergő, szenvedő emberekkel. A sűrű nedves köd ráült a lelkükre s őh szomorú, halvány szemekkel kutatnak, felbokrétázott hozzátartozójuk után...

A katonazene fűzes marschra gyűjt s most az egész menet megindul a nedves, hideg szeptemberi reggelen a kis állomásépület felé. A szép, egyenes utcák kétoldalán kendőlobogató tömeg, a középben nehezen megterhelhet vitézek, kiknek szíveibe ismeretlen, soha nem érzett fájdalmak nyílnak. A lelkük valami rettenetes nagy nyomás alatt idegesen megrázkódik. Erőszakosan kell visszanyomni a mindegyre jelentkező könyveket s a görcsös zokogásra való hajlandóságot. Az ajkuk idegesen ránkötődnek s a halvány arcokra kiül a benső, rettenetes lelki vihar képe...

Az állomás előtt nagy füstfelhőket eregetve, már nyugtalanul várakozik a vonat. A kocsi ajtóit tárva nyitva, mintha türelmetlenül néznének a lármás, zaibangó katonatömegre. Lázás izgatott-

sággal búcsúcsókok hullanak, baráti jobbak szorítottak meg s aztán csoportokként megkezdődik a »bewaggonrozás«. Az utolsó baka is bezárt már s most már csak a nyitott ajtónyíláson át tekintgetnek ki a szomorú katonák. Egy pár perc nyugodtan, mozdulatlanul áll még a vonat. Ez a pár perc, amikor még szemről-szembe állunk a kedveseinkkel, barátainkkal. Csak egy pár lépés s mégis egy egész világ. Ez a pár perc az érző embernek fájdalmasabb, elviselhetetlenebb a legnagyobb csapásnál.

Az ajkakon erőltetett mosoly látszik, de az arcizmok rángatózása rettenetes megindulásnak a jele. Biztató ének hallik, de a hangok mögött, ott a lélek mélyében borzasztó fájdalom lakozik. Vigasztaló szavak hullanak; de mögöttük kétségbeesés tanýázik. Ha minden ember magára maradt, hangos zokogásra törne ki. A nagy izgá-lomban elmosódott képek táncolnak a szemek előtt s amikor a vonat megindul, a sok búcsúzó, hangos ember; a sok integő kéz, lobogó kendő öszefolyának egy nehéz sóhajteljes álmomá, melynek csak mélyesges fájdalom valóság...

Napokon át robot nagyot fújva a gősparipa... Ismerős tájak, kedves emlékek vonulnak el a szemek előtt. Mint valami sokszáz kilométer hosszú film, úgy vonul fel a katonák előtt a változó természet minden gazdagsága. Ajkairól folytonosan száll az ének, a bús, panaszos nóta... Képrele-

K Ü L Ö N F E L E K.

Az uszoki szorosban minden csendes.

Csak hull, szővi az ég a fehérr lepedőt
— A közönye vékony, ócska rongy,
A bakancsa lyukas, megdermedt a lába,
Áll, néz a homályba
Az uszoki szoros óra egymagába.

Már derékiig belepte.
„De jó volna itt a hóba, a melegbe,
Elaludnék s ha a hajnal fellobog,
Falközhöndnek fnyos anyjakok.“
A szél nekivág.
„De ki nézi akkor a határt?“
Áll, néz a homályba.
Az uszoki szoros óra egymagába.

Hull tovább és este lesz.
A kőszó mindent botomat.
Fekete az ég, a föld fehérr.
Egy anyjal jár Betlehemet.
A polyhek halikán révedeznek
Uzoki szorosban minden csendes!

Harcvár, 1917. febr. 14. **Beszédy Lajos.**
hdjel. tiszades.

— **Kitüntetés.** Ófelsége a király péterfalvi Molnár Dezsd vezérőrnagy, hadosztályparancsnoknak megengedte, hogy a porosz kir. I oszt. vaskeresztet elfogadhassa és vielőhesse.

— **Kitüntetés.** Ófelsége a király Pátkai Jákó csáktornyai állomásfőnöknek, a déli vaspályasaságnál alkalmazott felügyelőnek, a hadiforgalom terén teljesített kitünő szolgálata elismerésül a Ferencz József-rend hadidíszítményes lovagkeresztjét adományozta.

— **Eljegyzés.** Szafner József, a csáktornyai posta és távirtdahivatal segéd tisztje eljegyezte Martincsevics Károly könyvkötő-és könyvkereskedő leányát, Mariskát, Csornán.

— **Hadnagy ki nevezés.** Ó felsége a király Masztnak Kálmán b. h. 3. gy. e.-beli vadászásztól hadnaggyá nevezte ki.

— **Új hadnaggyok.** Ófelsége a király a 20. honv. gyalogezrednél a következő tisztjelölteket nevezte ki hadnaggyokká: Gombás Géza, Herboldy Zoltán, Hajdinyák László, Stumper Mihályt, Pintér Jánost, Veér Lászlót, Hajba Dezsőt, Tokos Józsefet, Varga Istvánt, Maurer Pétert, Králi Viucét és Steinauer Józsefet. Utóbbi kivéve mindegyik új hadnaggy, a csáktornyai áll. tanítóképző-inté-

ték pedig még mindig ott van a virágos, fellobogózt állomáson s fülükben még mindig ott cseng a bécásúzó utórezgése...

A szép, nagy alföldi róna után hegyes vidék következik. A nagy Kárpátok messzi nyúlványai. Elcsendesedik a nóta, szájról-szájra jár a név: »Kárpátok«. Hűvösebb lesz a levegő, fázni kezd a lélek is. Ott-ott, az égbenyűlő bércek mögött, Galiciánál véres földjén, nehéz, végzetes órák ideje virrad. Csak egy pár kilométer még s ott azokon a szép fenyesedőktől túl már meghallatszik a tűzet okádó gépszörnyetek lélelmes robaja...

Virágos, lobogós állomás s száz haláltól népes Galicia!

Ólelő hitvesi karok s embertestre éhes véres szurotyok!

Micsoda ellentét!

Oh! hogy ily sokat kibír az emberi kebel!

Állj meg, állj, te prűszkölő masina s add vissza néhez terhedet annak az aggódó, síró kis tömegnek, melynek álomszerű képe még most is ott lebeg az elnémult katonák lelkeiben!

1916. nov. 11.

zetben szerzett tanítói oklevél alapját nyerte el az arany kardbajtót.

— **Katonai előléptetés.** Ó felsége a király Kislafudy Zoltán 20 honvédgy. ezredbeli zászlóst, Kislafudy Gyula tükesszentgyörgyi körjegyző fiát, 1. év február hó 1-vel: február 1-ei ranggal honvédhadnaggyá nevezte ki.

— **Halálozás.** Lapunk múlt száma, a horvát részben, eiparentálta Kollay Emanuel orvost, aki a beküldött gyászjelentés szerint október 16-án 78 éves korában Ludbregben hosszú szenvedés után elhunyt. Lapunk magyar része sem zárkozhatik el a fájdalom kifejezése elől a veszteség fölött, mely lapunkat érte. Mert Kollay Emanuel legszorgalmasabb munkálarsa volt a Muraköznek. Nemcsak a Muraközt támogatta, de legjobb barátja volt Muraköz Jókai-horvát nyelven. Senki oly közvetlenül nem férközhetett fanlázijával és érzelmeivel s népies eredeti zamatos nyelvezetével a muraközi horvát-ajkú néphez, mint Kollay az ő. életből vett, élvezetes elbeszéléseivel, melyeket Muraközben mindenki, kivétel nélkül szívesen és örömmel olvasott. Fokozta érdekességét olvasmányainak, mert olvasmányainak tárgyát sokszor a muraközi viszonyokból merítette, melyet régi vérségi kötelekénél fogva senki jobban nem ismert, mint ő. Kollay kiváll közülünk, de irodalmi hagyatéka tovább is érdekes szellemi termékét fogja képezni lapunk horvát részének. Bőseges hagyatékat hagyott ránk, melyet lapunk horvát része ezentul is, jó sokáig hűen közölni fog. Meg fogjuk őrizni drága emlékét, mint olyanannak, aki bár elszakadt fölünk, az idegenben is őszinte barátja és igazi tanítója maradt a jó muraközi népnek. Nyugodjék békében!

— **Közgyűlés.** A Csáktornyai Takarékpénztár r. t. f. hó 24-én tartotta meg 21. évi rendes közgyűlését — Tóth István igazgató elnökle alatt. A határozatképes közgyűlés az előterjesztett igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentést tudomásul vette s a felmentvényt minden irányban megadta, valamint tudomásul vette a vagyomleireget s hozzájárult a tiszta nyereség felosztásához. Majd három évre igazgatónak Tóth Istvánt, az igazgatóságba Antonovics Józsefet, Deutsch Salamont, Ivacsics Ignácot, Szivoncsik Antalt a dr. Wolf Bélát; a felügyelőbizottságba Polyák Mátyást, Zrínyi Károlyt, Thorday Jánost és Polesinszky Emilt rendes, Kummert Sándort és Strausz Miksát póltagú választotta meg újból egyhangulag, mint akiknek mandátuma ezúttal lejárt. Végül Zrínyi Károly indítványára és dr. Hajós Ferenc hozzászólásával köszönetet mondott a közgyűlés igazgatónak a buzgó tevékenységért s Fejér Jenő főkönyvelőnek az önzetlen fáradohatatlanságért, mellyel lehetővé tette a takarékpénztárnak, hogy a löbbi társintézzettel karöltve a város közönségének a szükséges élelmi cikkeket beszeresse.

— **Képesítő vizsgálat.** Az 1899. évben született és a legutóbbi katonai bemutatás szemlén katonai szolgálatra alkalmasnak talált III. és IV. éves tanítónövendékek részére rendezett előkészítő tanfolyamon öszszesen 11 növendék vett részt, kik közül a III. évfolyamot öten s a IV. évfolyamot hatan látogatták s a vizsgálatokat sikeresen tették. Utóbbiak február 28-án befejező képeitő vizsgálatot is tettek. Ez alkalommal tanítói oklevélet nyertek Duklea István,

Fiojbr Tivadar, Frits István, Ihsz János, Schmidt Röss és Szocics Jenő növendékek. Március 1-én új előkészítő tanfolyam kezdődött azok részére, akik a III. évfolyamról a vizsgálatot sikeresen kiállották. Ez a tanfolyam április 14-én ér véget.

— **Gyászír.** Gróf Festetics Jenő uradalma tisztikarának öszintén elrattolt halottja van. Abrudbányai Nagy Elemér, a szentkereszti gazdaság intézője, február 26-án reggel 6 órakor 51 éves korában, szívászélhűdés következtében elhunyt. Nagy Elemér Csáktornyan és környékén általánosan tisztelték és szerették, amiért váratlanul bekövetkezett halála igaz és mély részvételt kellett. Az elhunytat február 28-án temették el Csáktornyan bagyaszamú gyászoló közönség részvételével. Nyugodjék békében!

— **Bemutató szemle.** Az 1872—1891. években született népfelkelők bemutatás szemléje a csáktornyai és perlaki járásban 1 hó 4-én, illetőleg 7-én kezdődik. A sorozási tervezet szerint március 4-én Alkódomború, Drávadiós, Perlak, Kotor, Damasa; 5-én Hodosány, Ligetvár, Dekánfalva, Kisszabadka, Muracsány; 6-án Murakirály, Muravid, Muraszentmária, Tükesszentgyörgy; 7-én Belica, Drávacsány, Bottornya, Drávásárhely, Drávagyfalu; 8-án Murasiklós, Csáktornya, Víziszentgyörgy; 9-én Csáktornya vidék, Fel-sőmihályfalva, Muraszentmárton, Muraszerdahely, Stridóvár kerül sorra. A szemlék mindenkor reggel 8 órakor kezdődnek. Perlakon a sorozás polgári elnöke dr. Zakál Lajos ügyvéd, Csáktornyan Tóth István nyug. tisztartó.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Csáktornyai Takarékpénztár egy legjobb polgári fiúiskolai- és egy legjobb leányiskolai tanulóknak a záróünnepélyen leendő megjutalmazására 40 koronát adományozott, a Muraközi Takarékpénztár pedig a Zrínyi Önképzőkör alaptökejének gyarapítására 20 koronát küldött. A szíves adományozóknak a kultura érdekében hozott s évenként megismétlődő nemes áldozataikért ezuton is legmelegebb, hálás köszönetet mond a polgári iskola igazgatósága.

— **Beszárták a mozit.** Múlt számunkban szokás szerint közöltük a csáktornyai állandó morgó színház vasárnapi műsorát, előadás azonban nem volt, mert az országos rendelet folytán a közigazgatási hatóság Csáktornyan is érvényesítette az országos rendelet tilalmát, annyira az utolsó percben, hogy a hír ennek dacára a lapban benn maradt. A moziban, ennek következtében, ma sem lesz előadás s így a mára hirdett érdekes darabtól, Csiky Gergely »A nagymama« c. értékes vígjátékának előadásától is elesünk. Kivált van azonban arra, hogy a tilalom nem tart sokáig. Ugy hírlik, hogy csak napok kérdése, hogy a rendeletet a kormány visszavonja. Ez esetben Jókainak »Mire megvénülünk« filmjét mutatják be az állandó moziban, melyet terjedelménél fogva két előadásban fognak bemutatni.

— **Felülvizetés.** A polgári lányintézetes multkori előadásainak felülvizetőről szóló kimutatásunkba hiba csuszott bele, amennyiben Wollák Rezsőné nem 1, hanem 5 K-fizetett fölül, amit ezennel helyesbítettünk.

— **Adomány a szegénytanulóknak részére.** A Magyar Bank és Kereskedelmi Rézszövetársaság csáktornyai kirendeltsége szíves volt a szegényebborsu polgári iskolai tanulók között való szétosztás céljából, vagy azok

ruházatának pótlására 76 koronát adományozni. A humánusan és nemesen érző kirendeltség vezetőségének kegyes adományaért a szegénysorsu polgári iskolai tanulók nevében legmelegebb köszönetét fejezi ki a polgári iskola igazgatója.

— **Kinevezés.** Ófelsége a király Kopstein Lipót cs. és kir. 83 gyalogezredbeli népfőkelő tisztjelöltet népfőkelő hadnaggyá kinevezte.

— **Adomány.** A Muraközi Takarékpénztár Rt. igazgatósága a csákt. önk. tűzoltóegyletnek 80 K-t adományozott, melyért a parancsnokság hálaát köszönetet mond.

— **Nyilvános köszönet.** A Berezdy nővérek vezetése alatt álló lányintézetnek a Csáktornyai Ker. Négyelet javára rendezett műkedvelői előadás tiszta jövedelmeért, mely 600 K-t eredményezett; továbbá a Csáktornyai Takarékpénztárnak 100 K-s adományaért; végül Pálya Mihályné úrnak, ki a szt. Antal perselyéből 50 K-t volt szives kiutalványozni, a ker. négyesület elnöksége ez úton is hálaát köszönetet fejez ki.

— **A Vöröskereszt köréből.** Ferenc Sávator főherceg őrsége, mint a Vöröskereszt Egyesület védnökhelyettese, Ófelségétől átruházott hatáskörében a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemei elismerésül a Vörös Kereszt hadiékiérményes ezüstdíszermét adományozta özv. dr. Krasovetz Ignácné, dr. Gänger Jenőné, Hidvégi Miksáné úrnőknek s Dénes Jolánka, Schöberl Julia, Grauer Kornélia, Pollák Janka urlányoknak.

— **Adományok.** A Csáktornyai Takarékpénztár Rt. a csáktornyai tűzoltó egyletnek 100, a csáktornyai kórházalap javára 300 K-t adományozott, amiért a tűzoltó egyesület elnöksége s Csáktornya előjárósága hálaát köszönetét nyilvánítja.

— **Főlvétel a Tanítók Házába.** A »Zalamegyei Általános Tanítótestület« kiegészítő részét képező »Muraközi Tanítókör«-nek a budapesti: Ferencz József Tanítók Házában »Muraközi Tanítókör Mencyey Károly alapítvány« néven létesített kedvezményes alapítványi helyére az 1917—1918. tanévre oly muraközi, esetleg zalamegyei tanítóknak a budapesti fő- és szakiskolában tanuló kiváló előmenetelű, példás magaviseletű fiú pályázhatnak, kik egyszersmind a »Zalamegyei Általános Tanítótestület«-nek s az Eötvös alapnak tagjai. A főlvételre folyamodók a kérvényhez mellékelni tartoznak: születési, tanulmányi és esetleg erkölcsi bizonyítványukat. A hánytatlanul felszerelt kérvények az Eötvös alap (Országos Tanítói Segélyegyesület) elnökségéhez címezve, 1917. év április hó 15-ig nyújthatók be Brauner Lajos csáktornyai áll. elemi iskolai igazgató-tanító, a »Muraközi Tanítókör« elnökehez.

— **Időjárás.** A Meteor szerint március 5-én és 8-án hideg, száraz; 8-án, 16-án változó, de inkább enyhe, derült; 21-én csapadékos, 24-én enyhe, 25-én változó, széllel; 29-én enyhe, 30-án változó, 31-én enyhe idő várható.

— **Az utazás megadóztatása.** A vasúton való utazási alighozem meg fogják adóztatni. Ugy hírlak, hogy az adó a menetjegy 10—15 %-a lenne, ami a menetdíjak újabb való megdrágulását jelentené.

— **Megdrágult a dohány.** A dohányjövédék március 1-től megdrágította a szivar, cigarettá és dohány árát. Az ismertebb fajták ára a következő: regalitás 32, trabuko

30, britanika 26, operas 22, kuba 16, portoriko, 12, cigarillos 9, vegyes külföldi szivar 9, hosszú szivar 6 fillér. Cigarettek: nilus 12, stambul 9, szultán 8, mempha 9, mirjam 8, király 6, hölgy 6, hercegovina 6, sport 5, duna 4 dráma 3, virgima 3, magyar 2 fillér. Finom hercegovina dohány (25 grammos csomag) 120, középfinom török (25 gramm) 90, dráma (25 gramm) 60 fillér.

— **Katonaotthonok a fronton.** A király, aki már trónörökös korában nagy szeretettel foglalkozott a katonák testi-lelki üdülésére szánt katonaotthonok gondolatával, katonai irodája útján utasította a honvédelmi minisztérium Hadszolgálat Hivatalát a katonaotthonok egységes központi szervezésére. A hivatal legsürgősebb feladatának tekinti a királyi utasítás teljesítését, a napokban már megalakult Magyarország előkelőségeiből az országos bizottság, amely a társadalmi munkát irányítani fogja. Ezek igazán otthonról fognak szolgálni a fronton lévő katonáknak. Erre tájékozásul szolgál egy ily német katonaotthon, mely a napokban a Kárpátok egyik frontján megnyílt. Az otthon három teremből áll, kettő étkezőhelyiség, a harmadik pedig üdülésre és szórakozásra szolgál. Az otthon reggel 9 órától á. u. 5 óráig nyitva van és benne polom árn kávét, teát, tojást, vajaskenyeret, vacsorára húst és burgonyát lehet kapni. A katonák, amikor nincsenek szolgálataiban, egészen meg szokták tölteni ezt az otthont. Az ovaszszobában íróasztalok vannak, amelyen a katonák elintézhetik levelezésüket. Társas játékokkal is elszórakozhatnak a játékos asztalokon. Illusztrált lapok és könyvek is bőségesen állnak a katonák rendelkezésére, sőt zongora is van a nagy szobában.

— **Adomány.** Dénes Jolánka urleány, önkéntes ápolónő, járulékaiból 15 K-t a beteg és sebesült katonák céljaira adományozott. A jótékony adományozónak hálaát köszönetet nyilvánít a tart. kórház parancsnoksága.

— **Kik kapnak bevonulási halasztást?** A honvédelmi miniszter rendelkezletet küldött Zalamegye törvényhatóságához, mely szerint nemcsak gardák, hanem iparosok és kereskedők is kaphatnak 6, illetve 10 heti bevonulási halasztást, ha otthonmaradásukat fontos közérdek kívánja. Ha a fölmentési javaslat a kereskedelmi és iparkamara, vagy iparfelügyelőség útján lett fölterjesztve, akkor a szolgabíró, illetve a polgármesterek ezen illetékes hatóságok által kiállított nélkülözhetetlenségi bizonyítvány alapján adják meg a bevonulási halasztást.

— **Országos állatösszeírás.** A földművelési miniszter leiratban megkereste Zalamegye alispánját s elrendelte, hogy az országos magántulajdonban lévő állatok nevezetesen szarvasmarha, juh, kecske, ló, szamar és öszvér folyó év március 15-ig összeírasanak. Az összeírás a gazdaságközösség érdekében történik, hogy az alapján az állatok beszerzése, a közös legelők javítása, gyarapítása, szóval az állattenyésztés intenzívebbé tétele minél inkább elérjék, amely csakis pontos és biztos adatok alapján érhető el legcélszerűbben.

— **Az óvási határidő meghosszabbítása.** A kormány rendelete szerint, a vállalkozó, a kereskedelmi utalványoknak és a közrak-tári jegyeknek legutóbb év március 3-ig

bezárolag meghosszabbított bemutatási és óvási határidejét még egy ízben, még pedig ezúttal ez évi június 4-ig bezárolan újra meghosszabbítja.

— **Mezőgazdasági munkások szerződötése.** A földművelésügyi miniszter értesítette az aliepánhelyetteset, mint a zalamegyei gazdasági megbízottság helyettes elnökét, hogy a felvidéki kirendeltség területén nagyobb számban vannak oly mezőgazdasági munkások, akik néhány hónapra nap-számokként más vidékre is hajlandók elszegődni. Ezeknek szerződötése végett, miután arra csak március 15-ig van alkalom, az érdekelte gazdák lehető sűrgősen a földművelésügyi minisztérium zsolnai kirendeltségével lépjenek érintkezésbe.

— **A nikkell húszfilléresek.** A nagyközönségben az a téves hit terjedt el, hogy a nikkell húszfilléresek, melyeknek elfogadása a magánforgalomban 1917. január elseje óta már nem kötelező, most már az állami pénztárak és hivatalok forgalmában sem bírnak fizető képességgel. Ezzel szemben a Budapesti Tudóstónak illetékes helyen kapott értesülése szerint a valóság az, hogy ezeket az érmeket minden állami pénztár és hivatal bezárolag ez évi április 30-áig köteles fizetés vagy beváltás alkalmával névértékben elfogadni. Tehát eddig a határonapig a nikkell húszfilléresek minden postahivatalnál, adóhivatalnál, államvasuti pénztárnál stb., valamint az Osztrák-Magyar Bank pénztárainál is fizetésre felhasználhatók, illetve beválthatók.

— **A rekvirált gabona és liszt beszállítása.** Az Országos Közvetlen Hivatal által a vidéki hatóságokhoz, hogy a hatóságilag igénybevevett terményeknek felebezés alatt nem álló mennyiségeit vétesse át és azoknak a vasúti állomásokra való beszállítása iránt a legértelemesebben és haladéktalanul intézkedjenek. Amennyiben ez nem lehetséges, arról kell gondoskodni, hogy a termények a bizományosok raktáraiba szállítassanak be. Készedelmezők ellen azonnal megindítja a kihágási eljárást.

— **Földök megművelése kötelesség.** A földművelésügyi miniszter főhívást intézett Zalamegye alispáni hivatalához, amelyben elrendeli, hogy a vármegye kötelezze a fölmentett gazdákat, hogy a saját földjeiket minél gyorsabban műveljék meg, hogy aztán a más földjének megmunkálásához foghassanak. Aki hazafias kötelességének teljesítését elhanyagolná, rögtön bevonulni tartozik. Ezenkívül legközelebbi rendelet fog megjelenni, amely rendkívül szigorú büntetés terhével tiltja meg, hogy a földjét bárki is műveletlenül hagyja.

— **Uj postabélyegok forgalomba bocsátása.** A kereskedelmi miniszter a Tull féle aratási jelenetel ábrázoló 15 filléres postabélyeghez hasonló kivételben fokozatosan új 2, 3, 5 és 6 filléres postabélyegeket bocsát forgalomba. Az új rajzu 2 filléres bélyeg színe rozsdabarna, a 3 filléres vöröses ibolya, az 5 filléres kőtézöld és a 6 filléres postabélyeg, ek a jelenlegi készletek felhasználásáig, illetőleg további intézkedésig forgalomban maradnak.

Adakozsunk az elesett kőrök üveggyel és árva! Javára!

Hadszolgálat Hivatali főpénztára, Képviseletének.

Sve pošiljke, kaj se tiče sadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strauss Sándora kam se predplate i ohrane pošiljaju.

na hrvatskom i mađarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za put izlazi svaki tjedan jedanokrat i to: svaku nedelju.

Prodajna cena je:
Na čelo leta K 12.—
Na pol leta 6.—
Na četvrt leta 3.—
Pojedini broji koštaju 30 fill

Otkazuje se poleg pogodbe i za rukovanje.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Saradnik:
SRÁY FERENCZ.

MEDJIMURJE

Pripravili smo se k konačnom velikom boju.

Koj bude jakši? - Tabor na morju. - Podvodne morske ladje vu poslu. Vnogo morskih ladjah smo mi i nemci prevrtali. - Zlo ide taljanom, francuzom, pak englezom kre kuhnje. - Neprijatelji budu prisiljeni na mir. - Ovo letu konec bude boju. - Pet milljun vojnika i dvajstipet jezer štukov. - Glad vu Ameriki.

Kak stojimo na bojnom polju?

(M. J.) Velike bitke, na koje se je vu zimi englez i francuz, a na drugoj strani rus pripravljaj, nisu još počele. Snég i megla je priprečila, da se velika navala, s kojom se nam groziju počne. To se zna, da niti mi, niti nemec, niti pak drugi naši saveznici nesmo vu šepu držali ruke vu zimi, nego smo se i mi pripravljali, da uše goste: ruse, francuze i engleze, no pak i taljane s takvom dobrodošljicom dočekamo, s kakvom mi hotemoli, da nebudu volju imeli k nam na pohode dojt. Veliki šeregi nemcov i naših čekaju na granicah na neprijatelje oduševljeno s tem nakanenjem, da jih blizo naše, niti pak blizo nemške domovine nepustiju.

Veзда je vre sigurno moći reći, da bude ova navala zadnja, ar se svaki tak pripravlja da zadobije bitke, čemu do vezda nega bilo para. Naši neprijatelji osobito englezi, se nemcu i nam groziju najbolje. Veliju, da budu vezda pokazali, koj je dečko, on, ili pak mi i nemc? — Tomu se samo smejati moremo. Mi i naši saveznici smo do vezda vre pokazali, gdo je jakši, ar mi imamo vu našoj ruki Srbiju, Crnogoru, Rumunjsku, Belgiju, deset francuzkih varmegijah, Poljsku, pak veliki falat Ruskog orsaga.

Najnameniteše je, kaj se vezda na morju ripeča. Nemški cesar je dobro računat. S onom istom batinom je vudrit na naše neprijatelje, s kojom su oni nas potučili hoteli. Vlekli i vlekli su tabora, misleći da budemo svi skup od glada vpešali, pak za mir prosili. Hvalja budi Bogu, još imamo dosta za jesti mi i naši saveznici. Menje pijemo, menje pušimo, kak smo dovezda. Ali bez dohana, pak bez vina se još daje žveti. Negda, negda nam petroleum i čukor zmenjka, ali niti to nije veliko zlo. Skor-nij, pak cipeli su predragi, ali prama tomu krave, telice, svinje, jajca, guske, kokoši i sranje tak drago moremo prodati, od kakove cene niti seniali nigdar nšamo.

Ali vu Englezkoj, Francuzkoj, a osobito vu Taljanskoj su se vre počela zla vremena i težki dnevi. Ovi samo za dva,

tri mesecov, ili morti niti za tulko vreme nšamaju kaj za jesti, ar njihovim morakim ladjam naše i nemške podvodne ladje nedopustiju, preprečiju, da bi si živež dovažati mogli iz tujdih oraogov. Ne samo na suhoj zemlji, nego i vu gospodarstvenih poslih, na morju bude jih nemški cesar s našom pomoćjom prisilili, da budu za mir prosili.

Od velikih uspehov podvodnih ladjah dobimo glase. Od prvoga februara je 50 million metercentov ztk a municije vtonulo na morskih ladjah. Broj podvrtanih ladjah iznosi vu tri tijeđnu nekoliko sto. Vu Francuzku od prvoga februara, gda se je delo podvodnih ladjah počelo, niti jedna ladja nije došla, zbog toga su vu velikoj stiski, ar lapora, žito i puškenoga praha i druge stvari za municije od nikud nemreju dobiti a kaj vu Francuzkoj zraste, ili kaj su tam mogući municije napraviti, je za njih premalo.

Taljanom još gorje ide. Ov orsag je i do vezda malo kaj za jesti imel. Moremo reći, da jim je jedina hrana iz kuruzne melje napravljena polenta bila. Najviše kuruze su od nas dobili, ar pri njim malo zrastle. Od kada su s nami vu neprijateljstvu, niti kilo kuruze nesu dobili od nas. To je istina, da nasuprot tomu, mi od njih niti jednoga pomarančina nesino dobili. Ali mi moremo bez ponarandže živet, ali oni bez kruha, pak bez kuruzne žganjce nemreju živet. Do vezda su si tak pomogli, da su si po morju dovažali kuruzu, pak drugoga živeža, ali vezda je tomu kraj. Podvodne ladje nedopuščaju morskim trgovečkim ladjam, da bi do Taljanske dospela, ar budu na putu prevrtane. Amerikanske i druge ladje niti nevupaju na put se spravljati, ar trgovci nečeju reskirati svoje ladje i svojju blagu.

I gizdave i napuhajena Englezka je vu strahu. Niti ona za čas nebu imela kaj za jesti, osobito pak nebude imala za tabor municiju, koju je do vezda iz Amerike dobivala.

S velikom srećom su vovjuvale dvé nemške podvodne ladje 22 ga februara. Obedvé su iz svojega putovanja vu Nemsku dospela pak su javile, da su ove same 36 morskih

ladjah vu februaru na dno morja poslale. Na ovih ladjah bilo je šena, željeza, lapora, putra, pšenice, petroleuma, puškenoga praha i kuglje. Polonjene ladje su hotele vu Taljansku i vu Englezku iti.

Niti vu Ruskoj neide dobro. Glase smo dobili, da je vu izhodnih krajih ruske zemlje takov glad, da si kozaki konje pokoleju, da imaju kaj za jesti.

Iz ruskog fronta su došli glasi, da su naši vojnici s ruskimi šeregi se vu boj pustili 24 ga februara pri Zalošce zvanom mestu, gde su nadvladali ruse, vnogo zaklali i 250 vojnikov s tremi officiri polovili i 2 mašinske puške odzeli.

Marciúš je tu i s njim bude i protuletje došlo. Snég i led se je vu čeloj Europi taliti počel, ar je jug počel puhati, pak i sunce vre ima dosta jakosti, da bude južnom vetru pomagalo. Delo bude se počelo na polju, ali i na bojnom polju! Ovo protuletje bude svim nam važni i jako znameniti, ar skakvom marljivošćjom budemo doma na polju delali i s kakvom vitežtvom budemo harcovali na bojnom polju, s takvom uspehom budemo vu letu želi; — jedni doma, drugi vu taboru. Ako budemo dosta imeli za jesti, onda smo na pol prevladali naše neprijatelje. Drugu polovicu prevladanja budu naši, nam dragi i mili vojnici prikrbeli i zvršili na bojnom polju.

Ali tak doma, kak na bojnom polju treba još k našoj marljivosti i k vitežtvu naših vojnikov Božje pomoći! Gospodin Bog, koj nas je i do vezda branil, neće nas ostaviti niti na dalje. Za to ga i prosimo!

Deca najte pušiti!

Presentil sam se, kada sam dimo došel od soldactva, kakov je svet doma. Stareši ljudi su gizdavi postali, jer kobile i krave za jozerke moreju prodati, deca se s penezi igraju, krčme su pune devojkah i decurlije. I to sam sveposvud moget videti kud sam samo hodil. Cirkve su prazne, krčme su pune.

Početkom tabora su se barem prosećje držale, molil se je Bog, ali denes, kak da

bi vrag nabrojkal ljudi, strašno su se pokvarili.

Krv mi je oblejala obraz, kada sam videl, da dečkari po 12, ili 15 ljet pušuju po vullici i nitko njim nikaj neveli. Kaj bude iz ovih? Svi budu izgledali kak krepsši, kad budu 20—25 ljet stari! Zakaj se deci zabranjuje duhan? Zakaj se njim ne zabrani cukor, ili kolači, ili drugo kaj takšega. Zato, da jim cukor neškodi, nego jim još hasni. Ali duhan je gift, koji vekšim ljudim neškodi toliko, ali deci, koji još rasteju, jim je to strašni gift. Škodi jim na prsa, na pluća, na želudac i na sve živce. Matere, koje to dopuštaju deci da pušuju, su prokletstva vredne.

To se je svaki vu školi mogel navčiti, da je vu duhanu tak zvani nikotin, koj je pravi gift. Koliko i koliko se dogodi pri starijih ljudih, koji preveć pušuju, da dobiju giftanje od nikotina. A koliko i koliko jih postane bogocv, kaj dobiju raka vu želudcu od duhanskog nikotina.

Roditelji bi to morali raztolnčiti svojoj deci doma, vučitelji vu školi a svećeniki vu cirkvi, jer duhan ne samo telesno nego i duševno pokvari dete. Jer ako takov fakincić nema peneze, onda krade jejci, žito ili kaj drugo, da si more duhan kupiti. Denes još malo krade, ali ako se navči krasti, kad bude vekši, bude više kral.

Mi imamo zakon, da ispod 16 ljet stara deca nesmeju vu krčmu. Niti je ne krčma za takve skunjakce. Pak ipak kaj vidimo po celim Medjimurju? Krčme su pune dečurlije. Kaj mislite vi matere, koje ste vojke vredne, da vi nebudete odgovarale radi toga pred Bogom? Ili zato pošljete decu z doma, da se vi lekše razvuzdate?

Kaj duhan, tak i spiritus, koji je vu žganici ili vinu, škodi deci za zdravje. Poglednite si samo svoje sinceke, kak su vam blēdi, suhi i krmežlivi! Vas nije sram?

Malo vina stareše ljudi krēpi. Ali ako čuda pijeju i njim škodi. Kak onda nebi škodilo deci, koja još raseju, kojim živce na nikaj dene vino ili žganica.

Nemislite vi deca, da budu vaši otci i brati, koji se boriju za domovinu jedenput dimo došli i da nebudu trpeli, da se takvi skunjakci po krčmi stēpleju! A nemislite vi matere, da batina ima dva kraja, pa ako jeden vašega dečkeca dosegne, drugi kraj batine bi lahko mogel i vas doseći od vaših mužov!

L. R. J.

Protuletno delo.

Narav neje moći s ničim premeniti, najmre pak ne svētnim bojom. Zrak je pun žmekkih oblakov, ali pretrgaju se oblaki, kaže se sunce, kad se približava protuletje. Kak da bi pregovoril sunčeni trag, kojega svaka živa stvar odmah razmi. Vu človečje žalostno srce, veselje se zatemelji, ponizijene glave zdigneju se proti zraku, nekak nam lehkše srce nastane.

Ali najbolje prerazmi sunčeni trag. naša črna mati zemlja. Na milljun maloga zrna čuti, da se prebudilo bude, milljun i milljun travice se zdigne i trsi se prama onomu, koj ju je na svēt stvoril. Zbudiju se spavajući grmi, gihlje se srce od svakoga drēva. Sunčeni trag govori i človeku: evo sem. tvoj sem; sunce ti je doneslo lēpo protuletje, daj zemlji plemenito zrno, da ti dojka morem bit.

Poljodolavec razmi najbolje narave ove reći. Im je poljodolavec bil od Boga postavljeni za prvoga tešaka i doklam je Bog ne zrno stvoril, tak dugo neje niti tešaka, jerbo nebi bil imel što zrno vu zemlju spraviti.

Sad pošila nam moć svemogući Bog na zemlju, sad, kad se odpiraju vrata protuletja. Barem puno nas ga menje poleg toga, da vnogi i vnogi život je zgubil vu svetoj borbi, vnogi i vnogi još svetu dušnost zvršava na krvavim polju, itak zato niti jedna brazda nebude prazna ostala. Pokazali smo to lani, kad su svakojačke kaštige i nevolje mućile, pokazemo i letos. Poljodolavec navēk se je raduval zemlji, navēk je prerazmil, kaj mu govori:

»Prigni se k meni blagoslovljena ruka, ako nega dosta mužkih, ženskih i dečinskih ruk, predelaj me zato i sečaj od zolja do kmečavi, kak dugo samo moreš.« Tak govori, tak nas brati preljubljena zemlja.

Mi razmeli budemo ov govor, ali i to razmimo iznamo, da svaka ruka samasobom more najviše napraviti. Ali poleg izvanrednoga položaja naše zemlje najbolši i najverneši skrbitelj, barun Ghilány Imre zemeljskih poslov minister i sad nam dobre navuke i spamelne odredbe pošila. Najpredi odredil je svim činovnikom, naj povēdaju vu svakoj občini, kak hočeju i kak moreju protuletne polske posle obaviti. Moraju znati vu svakoj občini, koliko zemlje se mora još obdelati i koliko težakov imaju vu občini na to. Svaki nek posluhne varmegijske činovnike i občinsko poglavarstvo. Denes je to svakomu velika dužnost. Gde s najvećšom marljivoštom nebuda mogli protuletno delo obaviti, tam službeno budu odredili svakoga, bil mladi ili stari, na delo. Takodjer i vozuu marhu.

Red je već pol dela. Svrho toga svaki posel lēpo poredu se mora zvršavati, gde pak bi more biti s velkom marljivoštom nebi mogli posle za vremena svršiti, tam se poglavarstvo trsiti mora, da iz drugih občinah ili drugi kotarov dosta težakov dobiju. To stoji i na vozuu marhu. Naravno najpredi svaki svoje posle mora skim predi napraviti, ali to od nikoga nebudu trpeli, da bi se svojemi posli tak dugo igral, kak bi štel i nebi drugomu poleg toga nikaj štel na pomoć biti. Takvoga človeka jako strogo budu kaštigovali. Pri nas se to nebude pripetilo, niti pak nedaj Bog. Naš narod je marljiv i rad dela vu mirnom vremenu, još bolje pak sad, kad čela domovina od toga visi. Mi vu civilnim položaju ravno tak stojimo na soldačkoj poziciji, kak i vojniki. Od nikakvoga aldova se nesmemo prebojati, ako božjega mira hoćemo postiči. Svi s celom moćjom, s dušom i telom moramo delati, ako slavno hoćemo zaključiti boja. Mi ne smo, niti pak nebudemo nigdar toliko trpeli i stradali, kak oni, koji vu smrzalavici, vručini, vu vetru i vu vodi stojiju dan i noć na bojnem polju. Svaki se nato mora zmisлити.

Nek svaki dobro premisli si to, da svakoga službeno je moći na delo stirati. Poleg toga oštro zahtēvaju od onih, koji »felmentēša« imaju, da svoje posle skim predi obaviju i zatem na pomoć ideju onim, koji su toga potrebni. To orsag zahtēva, drugać ga odmah pošleju na front. Koj orsacku pomoć dobavlja, stēm ga budeju kaštigovali, ako se lenjaril bude, da mu nedaju naduže pomoć. Nesme se denes takov najti. Mi jako mislimo, da se niti nebude.

Denes je to prvo, da svaki, koj je doma starci, ženske, deca dakle s jednom rećjom svi s velikom marljivoštom delaju i denes neje to važno, kak vu mirnom vremenu, da se svaki posel svršil, kad rod dojde na njega. Koji posli su ne tak važni i nemamo dosta vremena one ostavimo, jerbo to još nebude na veliku škodu orsaga. Važno je to, da se svaka zemlja zasēja i silje se nater pospravi.

Koji su na rēu hodili, naj za vremena napraviju kontrakta, jerbo ako bez dela ostaneju, službeno je budu na delo stirati i onda puno menje budu služili, kak na rēu.

Ovi navuki samo pomažeju gospodarov, ali kak to svaki zna, nikakvi navuki nebudu na mesto gospodara posle zvršili. To je već zadnji koracaj, kad se gospodar službenikom mora vu ruke dati.

Svi skupa moramo držati, ako hoćemo najvećšega boja zadobiti — božjega mira. Gde je on človek, koj nebi štel, da bi već jedenput konec bil strahovitnoj krvoćnosti? Takvoga morebiti itak nega. Svrho toga mora denes svaki na nogah biti od ranoga jutra, do kšnoga večera. Samo tak moremo boja zadobiti, ako niti mi, još menje pak na bojnem polju stojeći nebuda gladuvali. To pak se snami nebude pripetilo, ako svaki si premisli, kaj je on sam sebi i kaj je prama domovini. To moramo znati, da denes jedna ruka više mora delati, kak vu mirnom vremenu deset. Samo tak budemo mogli hraniti naše šerege.

Neprijatelji već nebuda mogli stroškom sdržavati svoje šerege. Samo to si naj svaki premisli, koliko stotin ladjih bi bilo potrebno samo za salonički šereg, kojega je već stojezer. Kak budu vu Francuzkim zadržavali više milljun vojnika. Gde pak je Rus'ja. Ne na stotine, neg više jezer ladjih stroška bi nicali. Na jezero i jezero ladjih pak nemore na put iti, ako pak odide, prek triertale njih potopiju. Poleg toga neprijateljski šeregi niti stroška, niti pak municije nebuda imeli i nebuda mogli dugo vremena proti nam vojuvati. Dobro je rekel Vilmoš nemški cesar, kaj su neprijatelji s nami štel napraviti, to budemo sad mi s njimi! To jest apostilji je budemo. Svrho toga moramo gledati svi, da mi dosta stroška budemo imeli. Ako nam Bog dobro letinu da, onda smo samo stēm zadobili boja i samo stēm budemo presilili neprijatelje, da doli denes oružje i da sa mir prosiju, kojega su ne štel, kad smo njim mi to pošteno ponudili.

Sad je sadnja borba, ali ovu borbu poljodolavci budu zadobili.

SVAKOJAČKE NOVOSTI.

Galic. Gorični gazdi moraju se proti peronospori braniti i ravno poleg toga Ghilány zemeljskih poslov minister već je i lanjako leto toliko galica prebavil za gorične gazde, koliko je samo mogel vu ovim bojnim vremenu.

Kak čujemo glasa, minister i letos se vrlo trsi, da skim više galica prebavi. Mi tak znamo, da svaki, koj gorice pova, na katestralnu mekotu petnajst kilogram galica bude dobil. Pkehodob i drugać je dosta bilo na mekotu petnajst kilogram galica, ako su s njim šparali i ako su k onomu vremenu špicali, kad je to najbolje potrebno bilo i kad je špicanje najbolje hasnilo. Svrho toga već veada opominamo naše gorične gospodare, da vu megleim vremenu, ili

pak ako naprè vidiju, da za dva, tri dana desdji bude, naj onda ne spricaju, jerbo desdji doli opere galica i peronospora lèpo dalje se bude povala i reasirjavala.

Galica varmegjija dobi i varmegjija ga bude razdelila tak, da svaki toliko dobi, koliko ga po pravici ide. Na to jako strogo moraju paziti.

Kaj bude cèpa galicu, to još točno neznamo, ali kak se naprè vidi, od četiri korun nebude jedna kila dražèa. Galica do zadnjega kolodvora bez stroška budu posilali. Kad galica varmegjijuski činovniki delili budu od svake kile najviše dvajset fillèrov stroška bereju. Od dvajseti fillèrov više na nikakvi način nesmeju više. Gorične gazde dakle jedeu kilogram galica najdalje četiri korune i dvajseti fillèrov bude koštali.

Od varmegjije samo gorični gazdi i to oni, koji vu ovoj varmegjiji imaju gorice, dobiju galica za potreboču ovoga leta.

Galica su već počeli sirom posilati. Od ovoga galica, koj je do vezda gotov, na jednu katastrálnu mekotu svaki poprilički pet i pol kilogramof dobi. Više galica pošlam se bude poslato, kad ga sgotoviju. Samo toliko damo na znanje našim goričnim gazdom, da galic navèk za vremena bude poslani.

Poleg ovih naših rèčih opominamo svakoga goričnoga gazdu, da naj se skim predi prejavi pri svojim notarijusom svrho galica, da ga za vremena bude mogel dobiti i to toliko, koliko ga bude po pravici išlo. Tam dobi navuka svaki, gda i kam bude morali ili po galica i koliko bude za njega plati.

Važna stvar je galic goričnim gazdom, jerbo znamo, da iz goric živiju, odonud imaju najvèkši dohotek. Bez galica pak denes nišči nemore gorice povati, jerbo se mu pred vremenom posušiju. Svrho toga još jedenput opominamo svakoga, koj gorice ima, naj si skrb zeme za galic, jerbo po drugim putu ga nebude mogel prebaviti si. Sad još ima svaki zalo dosta vremena.

Progonjba jednoga krvoloka. Vu Budimpeštu Buzás József dezentérec zaklal je minući tork jednoga vurara ženu i stacuna je porobil. V subotu su pestinski detektivi službeno prijavu dobili, da krvolok vu Hatvan zvanim varašu se potèple već tri dana. Tam je k jednomu soštaru došel, da mu šolice potompla. Soštar ga je odmah spoznal i kak je krvolok odišel, taki je žandarom pojavil, da Buzás József je vu varašu. Dva žandari: Róza Sámuel i Nagy József jeden na konju, jeden pak pešice su se žurili za Buzásom. Vu jednoj vultici su ga spazili, gde se je mišno spanciral. Zakričali su nad njim:

— Vu ime zakona stoj!

Krvolok besno se je ogledal i kad je žandare spazil, počel je bežati. Uzbujena progonjba se je počela. Četl serog ljudstva je bežalo za Buzásom. Iz jedne vultice vun, vu drugu je vušel. Dobro je bežal. Koji su za njim bežali, jeden za drugim je zaostal. Prèk plotov je skakal, po dvorah se je skrivaj, negda—negda skrili se je tak, da su nèznali gde je. Opet su ga vu drugoj vultici spazili, ali tak je bežal, da niži žandar na konju ga je nè mogel dostièi.

Več je tri vure trajala progonjba, kad je Buzás vun došel iz varaša. Par minut se je počinjul vu jednom jarku. Ali žandari su se preblizavali i opet se počel pobeg. Po anègu prèk potokov je bežal Buzás. Na konju žandar preblizaval se je k njemu, pe-

šički žandar pak je zgrabil pušku i za krvolokom je počel strèlati. Desetput je strèlil, ali niti jedenput je nè trofil.

Krvolok dušel je do Zagyva potoka i po tenjkim ledu prèk je vušel. Žandar moraj je iz konja doli stupiti i s pajdašom pešice dalje iti. Opet je minula jedna vura. Buzás već je odnemogel. Iz zèpa svakojačko zlatnu i srebernuu, vure, lance, prstene je hital, doklam bi žandari to pobrali, on bi mogel dale vužiti.

Žandari niti ogledali su se nè na zlatinu, nego su dalje bežali za krvolok. Obedvu su počeli na njega strèlati i Buzás hitro se je prekopicajul. Nèga je kuglja trofila, nego je već čisto odnemogel. Žandari svežali su ga i nazad su ga odgnali vu Hatvan.

Četiri vure dugo su proganjali Buzása, doklam su ga vlovili. Na ispitavanju povedal je, da je on taj Buzás, od kojega sad toliko novine pišeju. Prepoznal je, da je skočil od 44 ga regimenta i svrbo toga je vu Hatvan došel, jerbo je mislil, da ga tam nišči nebude iskal. Od početka je tajil, da bi on bil vuraricu zaklal, ali potlam je sve povedal.

Vurarice muž, Gutmann, od početka boja je na bojnóm polju i ovo vrème ženu je stacuna vodna. Siročaku telegrafirali su vu švarmliniju, naj dojde dimo, jerbo je nešči vu rodbinstvi naglo vumrl. Samo kad je vu Lamberg došel, tam je čital strahoviten dogodjaj. Dvoje dece ima, jedno je tri, jedno pak šest leta staro. Kad je vu Budimpešt došel, najpredi je decu pohodili samo onda se je išel javit.

KAJ JE NOVOGA?

Iz bojnoga polja.

Iz sela na bistrih konjičov
Žuri se vojnikov troje
Za veru, za dom i cesara
Ideju na bojno polje.

Ov prvi si zdehne i veli:
Odpravil sem težko se jas,
Plakala se je stara mati,
Javkala je sestra na glas.

On drugi si zdehne i reče:
Odpravil sem teži se jas.
Javkala je žena pri zibki,
Moker bil joj čèli obraz.

On tretji se plače i reče
Svojim pajdašom za mal čas:
„Zakopali mi ženu večera!“
— Bil je njegov turoben glas. —

Po dolu jahali vojniki
Na bistrih konjičov domov,
A tretji počiva tam sladko
Tam sred neizbrojnih grobov.

Na bojnóm polju. Kovacsics Ignác, vojniki iz Nyirvölgya.

— Kad Amerika štiti. Mexike pred sednik vu jednom silnóm zapisniku prosil je Wilsona, da na mesto boja naj se trsi med neprijatelji mira napraviti. Na ovu pošlenu prošnju su najjedenput vu Severni Ameriki gluhi postali i niti odgovor su nè dali predsedniku Mex-ke. Najmre pak nikaj nečeju čuti od toga, da nebi više municije pošilali vu Evropu.

— Pet milijun vojnika i dvajsetpet jezer štukov. Talijanske novine iz Francuzkoga i Englezkoga dobile su takov glas,

da za par danov počne se strahovitna ofenziva na zapadnim frontu, tojest vu Francuzkim. Razmi se, da talijanske novine veselo pišeju svojemu narodu, kak budu sad antantisti nas centralne orsage do črne zemlje zbili. Tak je to svako protuletje bilo, tak je i vezda. Pišeju, da nemci s velikom teškočom su mogli stošestidesetstojnih sborov poslati na zapadni front, proti tomu su francuzi stočeterdeset, englezi podpunoma sto i Belgium deset vojnih sborov nastavili. Nadalje pak pišeju, da antant i vu oružju je bolje pripraven, kak nemci, jerbo antant petnajst jezer štukov, nemci pak samo deset jezer štukov imaju.

Talijani su pozabili, da nemci samo od rusov su već kak deset jezer štukov odzeli.

— Senatus neda punomoč Wilsonu. Amerikanske novine pišeju, da senatus proti onomu zakonu se je postavil, koj zahtèva, da Wilsonu punomoč daju, tojest pravo ima na morju i na suhom s vojnicvom po svojoj voli zapovedati. Senatus tak veli, da predsednik već itak preveč veliku jakost ima, nèie potrebno to još poveksavati.

Od kongressusa je prosil Wilson, naj mu doposti potrebne soldacke stvari proti neprijatelju ponucati. Kongressus brščas drugo nebude dopustil, nego da trgovačke ladje dobiju oružje, tojest štuke. Niti senatus, niti kongressus neče, da Amerika se vu boj pusti.

— Pet amerikančanov se je vtopilo. Barcelonski amerikanski konzul dal je naznanje novinarom, da na Scotland zvanog ladja pet amerikančanov se bilo. Nemci su ladju stopedom potopili i amerikančani su vu morje tunoli.

— Standreht vu jednom amerikanskom varašu. Vu New Brittainu, gde je mnogo svakojačkih fabrik, zadnje vrème višepot je večki ogeni bil. Tak misliju, da nešči je vužgal svrho toga, da bi se fabrike vuništile. Vu varašu su poleg toga standrehta odredli. Jedne amerikanske novine već i to znaju, da su više stranjskih polovili, jerbo municionsfabrike su šteli vu zrak spustiti.

— Kufernate klinčénice. Novi hollywoodski minister odredil je, da sve klinčénice i druge stvari, koje su po vratih i po oblokah, i koje su iz žutoga ili čerlenoga kufra, moraju se na zapored prèk dati onim činovnikom, koji odredjeni budu to prèk zeti. Namesto ovih klinčénice svaki dobi zeljezne, koje službeno budeju na mesto kufernatih složili. Za kufernate klinčénice orsag nebude nikaj plati, samo na mesto druge bude dal. Klinčénice i gospodar slobodno doli zeme i s drugami premeni, samo kufernate mora orsagu prèk dati. Pri nas se malo kufra kopa, svrho toga nuca sad orsag i klinčénice. Nišči se nesme za nje žalovati.

— Ovo leto konec bude boju. Zimmerman nemški minister ovak je govoril pred jednim španjoltčanom:

— Ja tak mislim, da Španjolska bole nas razmi, kak drugi neutralni orsagi. Jako nam je veselo, da Španjolska ostane vu neutralnim položaju, barem i ona ima kvara od tabora. Mi smo odnèčili, da neprijatelje na morju budemo vuništili i vu ovom poslu neutralni orsagi moraju nam na pomoč biti, ili pak barem mirni, ako njih kvar postigne. Nam je izbilja žal, da neutralnim orsagom kvara delamo. Nemška svrha toga vu dru-

gom poslu bude neutralnim orsagom pomagala, naprimer toliko lapora njim bude data, koliko samo nicali budu. Nemška kupiti hoće od Španjolske svega sada letošnjega, vu ovu ime Nemška nekoju ladju bude španjolčanom odпустиła. Nemška dopusti, da svaki tjeden jedna španjolska ladja, koja ljudi vozi, slobodno ide vu Engleziju. Razmi se, da vun s putnikov nikaj neame voziti.

Na pitanje, ali svaku ladju budu potopili, ovak je odgovoril:

— Nam je sve jedno čija je god ladja; mi svaku, koja vu neprijateljske orsage bude nekaj štela pelati, prevrtamo, ako nam pre d nas dojde. Tak smo to odlučili, jerbo samo tak budemo mogućni još ovo leto zaključiti boja.

— **Dražesi bude duhan.** Od jednoga ministarskoga činovnika su popitali, ali je to istina, da dražesi bude duhan. Na pitanje ovak je odgovoril:

— Više tjeđnov se spominaju sveposud, da dražesi bude duhan. Ali je istina, ili ne, to neznam, niti pak vu ovom poslu ja nesmem nikaj povedati. Predi ili potlam na svaki način podigli budu cenu, jerbo drugat to nemore biti poleg težakov, koji su denes puno dražesi, kak su predi bili. Doklam od toga odredba ministarska ne bude došla, tak dugo mi nikaj nesmemo od toga povedati, jerbo to je denes još službena tajnost.

— **Glad vu Ameriki.** Po vekših amerikanskih varašov munući tijeđen velike demonstracije su bile. Naprimer vu Filadelfiji na hiljada i hiljada ženskih se je zišlo po vucicah, potlam pak i težaki su se k coj sklopili i sve štacune su porobili. Policaji nikaj ne mogli proti uzbunjenomu narodu. Ženske su sve obloke spolre i sve pokrale, kaj su po štacunah našle. Tak misliju, da uzbunu su oni napravili, koji su proti boju. Još neje se počel boj i već je takva dražeoća nastala po svih varaših, da siromaškeši narod nemre živeti.

Opet drugdi pak je sbog toga buna bila, zakaj Amerika neće odmah boja poručiti nemcom. Vnožina naroda je pred senatšom zahtěvalo, da odmah naj taborske ladje pošleju vu Europu.

— **Mijenje Jenš nadhercega.** Jenš nadhercega popitali su, ali se bude ošter podvodni tabor poznal i na subom, najmre pak na talijanskom frontu. Jenš nadherceg na pitanje ovak je odgovoril:

— Na svaki način se bude to poznalo. Najmre pak vu Talijanskim bude najpredi lapor sfalil, jerbo vu čeloi Talijanskoj zemlji nemaju laporske rude i poleg toga do zadnjega falacka od zvuna moraju dopelati. Sad je već poleg lapora dosti zločesti položaj vu Italiji, jerbo iznenada i tam se je velka zima napravila.

— **Grof Cizea, grof Clam i berlinski poštaškoće.** Jedne berlinske novine sledeći dogodinj pišeju:

Kad je grof Tisza István i grof Clam Martinic austrijski ministerpredsednik minući tijeđen skup su bili vu Berlinu i skup su se špancirali po jednoj vucici. Kad se vu spomenjku španciraju, spazili su, da jeden poštar ustal je vu snegu i zabadao se muči s konjom. Magjarski ministerpredsednik išel je kolam i taki je s plećimi počel rivati kola. Kad je to Clam-Martinic videl, skočil je i on kolam i skup su vun porinuli kola iz sarga.

— **Strelil ga je logar.** Iz Alsólendva pišeju: Kalmár József sasakni polodolavec v subotu popoldan od krcme, do krcme je hodil i navečer pijan je išel dimo. Na putu zišel se je Hutvagner János orsackim logarom i pod siloma se je štel s njim tregati. Logar vugnuti se je štel pijanoga človeka i sbog toga odišel je vu jednu bližnju hižu i zaklenul je vrata. Kalmár je za njim išel. potral je vrata i doli je štel vpičiti logara, Hutvagner pograbil je pušku i strelil je pijanca. Kalmár odmah na lice mesta je vumrl, Hutvagner pak je sam se prejavil.

— **Zmržjeni krumpir je dober.** Zmrženoga krumpira s vekšnoma na gnoj hiliju, ili pak na hitroma ga marhi pokuhaju. Vnogi nezna, da zmrženoga krumpira za hranu je moći ponucati. Zmrženoga krumpira makar tak trdi bude, kak kamen, moći je ponucati samo ga nesmemo na toploma donesti, tojest nesme odпустiti. Predi, kak bi ga nicali, moramo ga vu mrzlu vodu deti i vu mrzloi vodi ga imeti barem deset—dvanajst vur. Vodu je moći jedanput ili dvaput premeniti. Zatem zememo vun krumpira i bez toga, da bi ga obelili, kuhat ga denemo. Takov krumpir ravno se nikaj ne luči od dobroga krumpira. Vu vodi sladkoču i drugi hudi tek zgubi.

— **Dvęsto amerikanskih tadjah dobi štuke.** Amerikanske trgovačke ladje, koje su poleg nemških podvodnih tadjah ne ufale vun iz morskoga postajališta, prepravljaju se, da na put idu. Tak se čuje, da amerikanski korman odredil je, da na dvęsto trgovačkih tadjah složiju štuke, s kojemi se braniti budu mogle. Ove ladje napre, odzaja i na serdinku dobiju štuke.

Ako nemške podvodne ladje, i ove amerikanske ladje, koje s oružjem budu napunjene, potopiju: onda Wilson odredil bude, da amerikanske taborske ladje budu sprejavale trgovačke ladje.

Za nemške podvodne ladje i tak bude dobro.

— **Škim hoćuju englezi pomiriti naroda?** Englezki trgovački minister iskaza je dal vun od toga, koliko zrnja je dobila Englezija iz Amerike od potlam, kak su nemci ošter podvodni boj počeli. Englezka statistika tak veli, da prvi tijeđen dobili su dva milljun sedemsto metercentov zrnja.

Neutralni orsagi, najmre pak Švedska, tak pišeju, da Englezija niti vu mirnim vremenu neje nigdar vu jednom tijeđnu toliko zrnja dobila, stēm menje pak vezda, da skorum niti jedna ladja nemore dojt do Englezije. Minister stēm samo uzbunjeni narod hoće potišiti.

— **Letošnje zrnje.** Iz više varmegjijih takva prošnja je došla k ministeriumu, naj minister odredi, da letošnje zrnje taki vun napolju se naj rekvirera i odmah se naj prek da Hadi Termény zvanomu društvu. Vu prošnji tak veliju, da činovniki, koji su bojnomo vremenu i bez toga jako obterseni svakojačkem delom, tezi budu svoje službene poste svršavali, k tomu pak nišči ne bude imel prilike zrnje skriti. Minister još je ne na to odgovor dal, ali brččas postubnul bude ovu prošnju.

— **Velika nevolja med rusi i rumunji.** Ruske novine pišeju, da velika nevolja je med onimi rusi, koji su iz Ruske-Polske vun pobegli. Pobeglo njih pak je prek jeden milljun. Ono društvo, koje je dovezda sdražavalo begunce, rešteplo se je, poleg toga begunci sed orsaga nikakvu pomoć nedobiju.

K tomu pak iz onih špitalev, vu koje su nje nastanili, vun su je protirali i sad skorum svi vun na vedrini moraju stanuveti.

Nikaj su ne vu bolšom položaju i rumunji, koji su iz domovine pobegli. Minući mesec samo vu Pullavu njih je prek četerdesetpet jezer došlo. Nigdi su je ne mogli nastaniti, peneze, stroška, opravu nemaju i poleg toga strahoviten je med njimi položaj. Vnogi od zime, vnogi od glada, vnogi pak od drugih nevoljah pogineju.

— **Veliki snęg vu Erdělju.** Prijava je došla, da vu Erdělju, najmre pak vu Sumskih Karpatih već više danov bez prestanjka curi snęg. Med bregi na metre visoki snęg stoji. Na dolinaj od pol metra je svigdi vekši. Već jedno osein — deset danov od sest — do dvajsti gradušov je zima.

— **Ode su naše male i vugodne ptičice?** Svako leto menje malih pticah vidimo. Od potlam, kak boj traja još menje njih dojde uzat od onih malih pticah, koje nas na jesen ostaviju. To pak su talijani krivi. Ove ptice svekušnoma prek talijanskoga letiju sim i tam. Vu bojnimo vremenu talijani još nemilostivneše fondaju male ptice, kak su pred bojom vu mirnim vremenu. Kad počneju ptice proti domu vleći, svaki talijan odmah je svučeni vades. Na kilometre duge linije napraviju iz drota, vu drot elektrisa spelaju i kad se male ptice sedeju na drot počivat, odmah na hiljada jih mrtvih doli opadne. Talijani vjesen i na protulelje skorum samo stoga živiju. Po naših sadovnjakih se već posna, da puno menje rodiju od potlam, kak nemamo male ptičice, koje bi gosnice i svakojačke kukce i črve fondale.

Englezija jedanput je svrhu toga već skorum boja poručila talijanom, sad su si najbolši savezniki.

— **Wilson i pet milljun vojnika.** Senatš dopustil je Wilsonu, da slobodno štuke namęće na trgovačke ladje. Tskodjer dopustili su mo, da slobodno po svoji voli odredi, kak hoće amerikancane i amerikansku blaga braniti. Dopustili su mo nadalje, da slobodno pet milljun soldačije nabere skup.

Wilson na marcíus potega je posval kongressuša, iz toga se vidi, da Wilson neće sam odgovora na se zeli, neg predi kak bi nekaj odredil, kongressuša bude popital.

Došli su i takvi glasi, da redarstvo pozvedilo je, da se je takvo društvo napravilo vu Newyorku, kojega društva člani presegli su, da zakoleju predsednika. Poleg toga vnogih su polovili i vu tamnicu zaprli.

Od potlam Wilson menje putuje i na svakim putu bolje pazju na njega.

— **Bezdušni birovi.** Maroskercs občini birovi lapu na jesen, kad su šekelji pobećti morali, neje štel vu nikakvim poslu beguncem na pomoć biti. Za marhu za nikakve peneze neje štel krmu prebaviti. Od nekajih pak je za par forintov kupil marhu. Begunci su bezdušnoga birova prejavili, kojega su žandari odmah k audbenomu stolu odtirali i tam zaprli. Sudbeni stol na četiri leta je odsudil bez dušnoga birova Kraljske tabla pustila je doli ua tri leta, jerbo birova dva sini služiju na bojnomo polju domovinu.

— **Švedske ladje ideju vu Ameriku.** Nemški korman ostavil je na morju jednoga odprtoga puta, kud one neutralne ladje slobodno ideju koje iz Englezije ili pak vu

Englesiju nikaj ne voziju. Samo prejaviti moraju on dan, kad se geneju i odmah postati na morju, kak to nemška podvodne ladje zapovėju. Sad je više ladjih ođiđlo iz Švédske, da svoje blago vu Ameriku odpe-laju, odonđ pšak potrebočne stvari dimo spraviju. To Nemška svini neutralnim orsa-gom dopusti.

List iz Rusije.

Noćkice te tamne lėpo prehadaju,
Zorice rumene lėpo se skažeju.

Koji vnogi vojnik krv svoju iztoči,
To sve sam Bog vidi, otec svemogući.

Pušnicu vu ruki drži vojnik veren,
Gđa bu dašu zputil? nezna on to tužen.

Najedenput čuje pušnicu praskati,
Onda pako vidi granato letati.

Leđeju granati z ruskoga orsaga,
Te budu vmorile junaka vnogoga.

List od svojeg sina čeka majka vnoga,
Koj je vre preminul iz svėta ovoga.

Tak takaj povoljna i dečica mala,
Ka za japin grobek nigdar neđu znala.

Krvčicu preljeva za svu domovinu,
Za čast i branjenje našu kraljevinu.

Za kralja Karolya vladara mladoga,
Koj ve velku brigu ima za orsaga.

Krvnoga tabora počela smrt žuhka
Ferenc Ferdinanda trona nasljednika.

Smiluj se nam Jėzus i majka Marija,
Kaj nej duže tekla ta rumena krvca.

Več je vnoga draga prez para ostala
I vnoga obitelj prez svog hranitelja.

Koj svojoj dečicu za kruheka skrbel,
I svom milom ženom v Božjem miru živel.

Krvčica iz lėla po zemlji kopala,
Dok do kraja ona nije izcurela.

Daj mu dragi Bože pokoj vekivečni,
A dušicu njegvu v naručaj svoj zemi.

Dneve sprebadjati, žalostno je bilo,
Nemrem opisati, kak se to zgodilo?

Šturme su trpele po dnevu i v noći,
Kaj se rus odvrnul za nami hodeći.

Ve si mira neda proba dalje iti,
Ali Vilmoš cesar to mu on prekrati.

Njegva moč iz našom spojena je skupa,
Nebu rus predobil nit jednoga jarka.

Vežda si dokončam pisati listeka,
Kojega bum poslal od srca svojega.

Malo Medjimurje, ta ravnina lėpa,
Gđe je vnogi junak živel mila ljeta.

Sedemnajsto ljeto stopram si je spunil,
Kaj ga je dostiglo, nije tužen mislil.

S Bogom! vam zgovaram svi pajdaši moji,
Budi nam na pomoć Jėzusek razpeti.

Čvar, Ti moj pastir od moje mladosti,
Tebe Bog dredil mene batriviti.

Na bojnomo polju. Igrez János honvéd
iz Alsómihályfalve.

Csáktornyan egy új

emeletes ház

üzlet- és vendéglőhelyiséggel,
több lakással azonnal eladó. cs. 1-2

Bővebbet a kiadóhivatalban.

SZŐLŐBIRTOK.

Kifogástalan jó karban levő 6 hold amerikai alanyon szőlő, szép fiatal gyümölcsőssel, 3 szobás lakóház melléképületekkel, legelő és erdőjoggal szabadkézből eladó.

Bővebbet Fuss Nándor szőlőbirtokosnál Alsólendván. cs. 1-2

Izlésos kiállítású **FINOM LEVÉLPAPIROK** dobozokban és mappákban (Envelopes) nagy választékban kaphatók

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyv- és papirkereskedésében
Csáktornyan.

Csáktornyai Gőzmalom és Villamtelep Részvénytársaság Csáktornya.

H i r d e t m é n y.

Az 1917. február 25-én megtartott IX. évi rendes közgyűlésünk elhatározta, hogy a **vállalati részvénytőkének 300000 koronáról 450000 koronára** való felemelése céljából felhatalmazza az igazgatóságot **300 drb. egyenként 500 korona névértékű**, névre szóló és 1917. január 1-től kezdődőleg osztalékjogosult új részvény kibocsájtására. Ezen határozat alapján a kibocsájtandó részvények átvételére nézve alapszabályaink 13. §-a értelmében az eddigi részvényeseknek ajánljuk fel az elővételi jogot részvénybirtokuk arányában akként, hogy minden két darab egyenként 500 korona névértékű régi részvény után — részvénytörédek figyelmen kívül hagyása mellett — egy darab új kibocsájtású részvény esik, melyért darabonként a névérték fejében 500 korona, továbbá a kamat és kibocsájtási költség térítéséért 10 korona, összesen tehát 510 korona fizetendő le egy összegben. Felhivatnak a részvényesek, hogy elővételi joguk gyakorlását a régi részvények bemutatása mellett **legkésőbb 1917. március 20-ig** vállalatunk irodájában bejelenteni és ugyanott minden darab új részvény után 510 koronát szintén **legkésőbb 1917. március 20-ig** lefizetni szíveskedjenek. Aki a megállapított határidőig elővételi jogának gyakorlását be nem jelenti, vagy ha azt be is jelenti, de a lefizetést a kitűzött határidőig nem teljesíti, elveszti elővételi jogára való igényét. Azon részvényeket, melyekre nézve az elővételi jog nem gyakoroltatott vagy az a pontos lefizetés elmulasztása folytán elveszett, az igazgatóság fogja értékesíteni.

Csáktornya, 1917. február 25-én.

Az igazgatóság.